

02.03.2022

Pormestari

Eduskunnan sivistysvaliokunta

30 §**Lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

HEL 2022-002885 T 03 00 00

HE 19/2022 vp

Päätös

Pormestari antoi eduskunnan sivistysvaliokunnalle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi:

Helsingin kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Hallituksen esitys oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista on Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan pääsääntöisesti kannatettava. Esityksessä on täsmennetty Helsingin asemaa, mutta eri lakien välinen suhde ja niistä aiheutuvat velvoitteet Helsingille jäävät osittain epäselviksi ja niitä toivotaan selkeytettävän.

Opiskeluhoitosuunnitelmien laatiminen

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman kirjaaminen toteutuu Helsingissä eikä esitys tuo siihen muutosta. Opiskeluhoitosuunnitelmia esitetään tehtäväksi kolmella tasolla eli oppilaitoskohtaisesti, koulutuksen järjestäjän toimesta ja hyvinvointialueella. Jälkimmäisen valmistelisi alueellinen opiskeluhoiton yhteistyöryhmä. Hyvinvointialue perustaisi tämän, ja siinä olisivat edustettuina koulutuksen järjestäjiä, huoltajia ja opiskelijoita. Kolme erillistä suunnitelmaa on rakenteena raskas ja tuottaa päällekkäistä työtä.

Opiskeluhoiton palvelut

On kannatettavaa, että oppilaiden ja opiskelijoiden avun ja tuen saanti varmistetaan laajentamalla oppilaitosten työntekijöiden oikeutta ottaa tarvittaessa yhteyttä kaikkiin opiskeluhoiton palveluihin. Hallituksen esityksessä tavoitteena on myös, että palvelut järjestetään koulussa tai

02.03.2022

Pormestari

oppilaitoksessa tai niiden välittömässä läheisyydessä. Lähipalveluperiaatteen turvaaminen on tärkeää. Lähipalveluperiaate toimii jo nyt Helsingissä varsin hyvin. Opiskeluterveydenhuollossa osa palveluista on keskitetty. "Välitön läheisyys" on kuitenkin hankalasti määriteltävä käsite, joten esityksen kohta tulisi muuttaa siten, että palvelut järjestetään kouluissa tai oppilaitoksissa, jossa myös asiakkaat eli oppilaat ja opiskelijat päivittäin opiskelevat.

Opiskeluhoitopalvelujen valvonta

Helsingin kaupunki on esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa pitänyt Opetushallituksen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen roolien ja vastuiden selkiyttämistä kannatettavana esityksenä, jotta pääasiallinen ohjausvastuu tulee sille hallinnonalalle, joka on kyseisestä toiminnasta päävastuussa.

Tietojen kirjaaminen yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa

Hallituksen esityksen mukaan oppilaitosten opiskeluhoitokertomukseen kirjataan vain tarpeelliset tiedot yksilökohtaisen monialaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lasten ja nuorten terveydentilaan ja sosiaaliseen tilanteeseen liittyvät asiat ja yksilötapauksien tiedot kirjattaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Esitys on kannatettava, sillä se edistää hoidon jatkuvuutta, tiedon jakamista, salassapitovelvollisuuden toteutumista ja luottamuksellisen asiakassuhteen muodostumista. Helsingissä opiskeluhoitoryhmien sisällä on toistaiseksi käytössä eri tietojärjestelmiä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokseen ehdotettuja yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa sivuavia säännöksiä ovat kannatettavana. Opiskeluhoitokertomukseen sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä, joten kyseisen lain ehdotettuun 20 §:n 5 momenttiin toivotaan lisättävän täsmennys: jos salassa pidettäviä opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja annetaan henkilölle, joka ei osallistu opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoollon tarpeen selvittämiseen tai sen toteutukseen taikka niihin liittyviin tehtäviin, asiakirjaan on merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Muut huomiot esityksestä

Esityksen perusteluissa korostetaan yhteisöllisen oppilashuollon ensisijaisuutta ja todetaan, että lisäksi tarjotaan yksilökohtaista opiskeluhoittoa. Perusteluissa ei kuitenkaan mainita sitä, että suuri osa opiskeluhoollon työntekijöiden työtehtävistä on määritelty opetusta koskevassa lainsäädännössä. Tämä ns. pedagoginen tuki on tärkeä osa työtä, ja myös sille tulee löytyä riittävästi aikaa. Olisi hyvä, että esityksessä mainittaisiin opiskeluhoollon työntekijöiden työtehtävät kokonaisuudessaan

02.03.2022

Pormestari

tai viitattaisiin voimassa olevaan opetusta koskevaan lainsäädäntöön, joissa nämä työtehtävät on määritelty.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin esitetään lisättäväksi kohta ”mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia”. Helsingin kaupunki vastaa palvelujen järjestämisestä, joten kyseinen maininta lain soveltamisalaa koskien on tarpeeton.

Esitettävä lisäaika kuraattorien ja psykologien asiakasasiakirjojen tallentamiselle valtakunnalliseen arkistointipalveluun on välttämätön ja realiteetit huomioiva täydennys esitysluonnokseen nähden.

Lopuksi Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota eräisiin esityksessä esiintyviin epätarkkoihin ilmauksiin, jotka on syytä korjata. Esimerkiksi esityksen perusteluiden kappaleessa ”nykytila ja sen arviointi” olevalla lauseella ”jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava opiskeluhoollon vastaavan kuraattorin palveluja sekä psykologin palveluja” tarkoitetaan sitä, että jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava kuraattorin, vastaavan kuraattorin sekä psykologin palveluja.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 23.2.2022
- 2 Lausuntopyyntö 23.2.2022, liite, hallituksen esitys
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 28.2.2022
- 4 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto 1.3.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Otteen liitteet

Esitysteksti

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 2.3.2022 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty 2.3.2022.

Pormestari

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Pormestari

Lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

HEL 2022-002885 T 03 00 00

HE 19/2022 vp

Päätösehdotus

Pormestari antaa eduskunnan sivistysvaliokunnalle seuraavan lausunnon hallituksen esityksestä laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi:

Helsingin kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Hallituksen esitys oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista on Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan pääsääntöisesti kannatettava. Esityksessä on täsmennetty Helsingin asemaa, mutta eri lakien välinen suhde ja niistä aiheutuvat velvoitteet Helsingille jäävät osittain epäselviksi ja niitä toivotaan selkeytettävän.

Opiskeluhoitosuunnitelmien laatiminen

Alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman kirjaaminen toteutuu Helsingissä eikä esitys tuo siihen muutosta. Opiskeluhoitosuunnitelmia esitetään tehtäväksi kolmella tasolla eli oppilaitoskohtaisesti, koulutuksen järjestäjän toimesta ja hyvinvointialueella. Jälkimmäisen valmistelisi alueellinen opiskeluhoitoon yhteistyöryhmä. Hyvinvointialue perustaisi tämän, ja siinä olisivat edustettuina koulutuksen järjestäjiä, huoltajia ja opiskelijoita. Kolme erillistä suunnitelmaa on rakenteena raskas ja tuottaa päällekkäistä työtä.

Opiskeluhoitoon palvelut

On kannatettavaa, että oppilaiden ja opiskelijoiden avun ja tuen saanti varmistetaan laajentamalla oppilaitosten työntekijöiden oikeutta ottaa tarvittaessa yhteyttä kaikkiin opiskeluhoitoon palveluihin. Hallituksen esityksessä tavoitteena on myös, että palvelut järjestetään koulussa tai oppilaitoksessa tai niiden välittömässä läheisyydessä. Lähipalveluperiaatteen turvaaminen on tärkeää. Lähipalveluperiaate toimii jo nyt Helsingissä varsin hyvin. Opiskeluterveydenhuollossa osa palveluista on keskitetty. "Välitön läheisyys" on kuitenkin hankalasti määriteltävä käsite, joten esityksen kohta tulisi muuttaa siten, että palvelut järjestetään kouluissa tai oppilaitoksissa, jossa myös asiakkaat eli oppilaat ja opiskelijat päivittäin opiskelevat.

Opiskeluhoitopalvelujen valvonta

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Pormestari

Helsingin kaupunki on esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossa pitänyt Opetushallituksen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen roolien ja vastuiden selkiyttämistä kannatettavana esityksenä, jotta pääasiallinen ohjausvastuu tulee sille hallinnonalalle, joka on kyseisestä toiminnasta päävastuussa.

Tietojen kirjaaminen yksilökohtaisessa opiskeluhollossa

Hallituksen esityksen mukaan oppilaitosten opiskeluholtokertomukseen kirjataan vain tarpeelliset tiedot yksilökohtaisen monialaisen opiskeluhollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lasten ja nuorten terveydentilaan ja sosiaaliseen tilanteeseen liittyvät asiat ja yksilötapaamisten tiedot kirjattaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Esitys on kannatettava, sillä se edistää hoidon jatkuvuutta, tiedon jakamista, salassapitovelvollisuuden toteutumista ja luottamuksellisen asiakassuhteen muodostumista. Helsingissä opiskeluholtoyhjmiien sisällä on toistaiseksi käytössä eri tietojärjestelmiä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokseen ehdotettuja yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa sivuavia säännöksiä ovat kannatettavina. Opiskeluholtokertomukseen sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä, joten kyseisen lain ehdotettuun 20 §:n 5 momenttiin toivotaan lisättävän täsmennys: jos salassa pidettäviä opiskeluholtokertomukseen sisältyviä tietoja annetaan henkilölle, joka ei osallistu opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhollon tarpeen selvittämiseen tai sen toteutukseen taikka niihin liittyviin tehtäviin, asiakirjaan on merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Muut huomiot esityksestä

Esityksen perusteluissa korostetaan yhteisöllisen oppilashuollon ensisijaisuutta ja todetaan, että lisäksi tarjotaan yksilökohtaista opiskeluholtoa. Perusteluissa ei kuitenkaan mainita sitä, että suuri osa opiskeluhollon työntekijöiden työtehtävistä on määritelty opetusta koskevassa lainsäädännössä. Tämä ns. pedagoginen tuki on tärkeä osa työtä, ja myös sille tulee löytyä riittävästi aikaa. Olisi hyvä, että esityksessä mainittaisiin opiskeluhollon työntekijöiden työtehtävät kokonaisuudessaan tai viitattaisiin voimassa olevaan opetusta koskevaan lainsäädäntöön, joissa nämä työtehtävät on määritelty.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin esitetään lisättäväksi kohta ”mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia”. Helsingin kaupunki vastaa palvelujen järjestämisestä, joten kyseinen maininta lain soveltamisalaa koskien on tarpeeton.

Pormestari

Esitettävä lisäaika kuraattorien ja psykologien asiakasasiakirjojen tallentamiselle valtakunnalliseen arkistointipalveluun on välttämätön ja realiteetit huomioiva täydennys esitysluonnokseen nähden.

Lopuksi Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota eräisiin esityksessä esiintyviin epätarkkoihin ilmauksiin, jotka on syytä korjata. Esimerkiksi esityksen perusteluiden kappaleessa "nykytila ja sen arviointi" olevalla lauseella "jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava opiskeluhoollon vastaavan kuraattorin palveluja sekä psykologin palveluja" tarkoitetaan sitä, että jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava kuraattorin, vastaavan kuraattorin sekä psykologin palveluja.

Esittelijän perustelut

Eduskunnan sivistysvaliokunta pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi 2.3.2022 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi oppilas- ja opiskelijahuoltolakia, terveydenhuoltolakia, korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annettua lakia, sosiaalihoitolakia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettua lakia. Esitys liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen, jossa sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Esityksen mukaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain sekä terveydenhuoltolain eräitä säännöksiä täsmennettäisiin vastaamaan uudistusta. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään varmistamaan kunnan, muiden koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö opiskeluhoollotissa. Hyvinvointialueen olisi muodostettava alueellinen yhteistyöryhmä alueensa koulutuksen järjestäjien kanssa. Lisäksi sekä koulutuksen järjestäjillä, että hyvinvointialueella tulisi olla opiskeluhoollotusuunnitelmat.

Esityksestä on saatu oheiset sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunnot, joiden pohjalta on valmisteltu valiokunnalle annettava lausunto.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Pormestari

suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Lausuntopyyntö 23.2.2022](#)
- 2 [Lausuntopyyntö 23.2.2022, liite, hallituksen esitys](#)
- 3 [Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 28.2.2022](#)
- 4 [Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunto 1.3.2022](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Otteen liitteet

Esitysteksti